

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Η δήλωση Ερντογάν και ο απόηχός της

Ενώ απομένουν δύο εβδομάδες ως τις τουρκικές δημοτικές εκλογές, μια δήλωση του προέδρου της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν τάρραξε τα νερά μιας μάλλον υποτονικής προεκλογικής εκστρατείας. Στο πλαίσιο μιας εκδηλώσεως του φίλα προσκείμενου στην τουρκική κυβέρνηση Τουρκικού Ιδρύματος Νεολαίας (Türk Gençlik Vakfı - TÜGVA) η αποστροφή Ερντογάν στο ότι οι προσεχείς εκλογές θα είναι οι τελευταίες για αυτόν αναζωπύρωσαν όπως είναι φυσικό τη φιλολογία περί διαδοχής. Από τη μια πλευρά, είκοσι δύο έτη μετά την ανάρρησή του στην πολιτική ηγεσία της Τουρκίας, ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν είναι πλέον 70 ετών. Είναι λογικό να προσελκύει το ενδιαφέρον των Μέσων κάθε δήλωση που ανοίγει την περί διαδοχής συζήτηση. Από την άλλη πλευρά, δεν είναι η πρώτη φορά που ο πρόεδρος Ερντογάν αναφέρεται στην «τελευταία συμμετοχή του σε εκλογικές αναμετρήσεις». Η αναφορά σε «τελευταία συμμετοχή σε εκλογές» έχει επαναληφθεί πριν τις βουλευτικές εκλογές του 2009, πριν το συνέδριο του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Αναπτύξεως (Adalet ve Kalkınma Partisi - AKP) το 2012 αλλά και πριν τις διπλές προεδρικές και βουλευτικές εκλογές του 2023. Επιπλέον, η δήλωση Ερντογάν συνδέει την αναφορά «περί τελευταίας εκλογής» με το συνταγματικό πλαίσιο το οποίο όντως απαγορεύει νέα θητεία στον πρόεδρο της Τουρκίας. Σε αυτήν τη δήλωση όμως έσπευσε να απαντήσει ο βουλευτής του κυβερνώντος κόμματος και τέως υπουργός δικαιοσύνης Μπεκίρ Μπόζνταγ σημειώνοντας ότι αν το τουρκικό κοινοβούλιο αποφασίσει να κηρύξει πρόωρες βουλευτικές εκλογές, θα πρέπει να διεξαχθούν και προεδρικές εκλογές στις οποίες δεν θα υπάρχει κώλυμα υποψηφιότητας του προέδρου Ερντογάν. Το συνταγματικό εμπόδιο επομένως δεν είναι ανυπέρβλητο, εφόσον υπάρχει η πολιτική βούληση.

Τούτων δεδομένων ποιος μπορεί να είναι ο λόγος της δηλώσεως Ερντογάν; Πιθανότερο κίνητρο είναι η κινητοποίηση της παραδοσιακής εκλογικής βάσεως του κυβερνώντος κόμματος εν όψει των δημοτικών εκλογών. Μετά δύο και πλέον δεκαετίες μεγάλο μέρος του τουρκικού εκλογικού σώματος έχει αναπτύξει έναν στενό συναισθηματικό δεσμό με τον πρόεδρο της Τουρκίας, ο οποίος όμως δεν αρκεί πάντοτε για να μεταφραστεί σε εκλογική υποστήριξη υπέρ των υποψηφίων του κυβερνώντος κόμματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι εκλογές για τον Μητροπολιτικό Δήμο της Κωνσταντινούπολης. Παρά το προσωπικό και επανειλημμένο ενδιαφέρον του προέδρου Ερντογάν, ο υποψήφιος της αντιπολιτεύσεως και νυν δήμαρχος Εκρέμ Ιμάμογλου φαίνεται να προηγείται με μικρή αλλά σταθερή διαφορά σε όλες τις δημοσκοπήσεις. Ο ανθυποψήφιος του, υποστηριζόμενος από τον κυβερνητικό συνασπισμό και τέως υπουργός περιβάλλοντος, Μουράτ Κουρούμ υπολείπεται των προσδοκιών παρά την έντονη και συστηματική υποστήριξη και προβολή που λαμβάνει από τα κρατικά και άλλα φιλοκυβερνητικά μέσα ενημερώσεως. Η κλωμή πολιτική του εικόνα αλλά και οι διαδοχικές γκάφες στις οποίες έχει περιπέσει έχουν επιτρέψει στην υποψηφιότητα Ιμάμογλου να διατηρήσει σημαντικό μέρος της επιρροής της παρά τη διάλυση του μετώπου της αντιπολιτεύσεως, η οποία σήμανε και τη συμμετοχή του Καλού Κόμματος (İyi Parti - İYİP) της Μεράλ Ακσενέρ αλλά και του φιλοκουρδικού Κόμματος Ισότητας και Δημοκρατίας των Λαών (Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi - DEM) με ανεξαρτίτους υποψηφίους. Δεν θα αποτελέσουν έκπληξη νέες παρεμβάσεις Ερντογάν για την ανατροπή των προγνωστικών στην Κωνσταντινούπολη μέχρι τις εκλογές της 31ης Μαρτίου.

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπιλκεντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του [EUAMET](http://www.EUAMET.org)